

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **L. B.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. V. Ž., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **Ing. L. K., CSc.**, bývajúcemu v B., **o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 4 C 175/2009, takto

r o z h o d o l :

Návrhu na prikázanie veci Okresného súdu Brezno sp. zn. 4 C 175/2009 Okresnému súdu Bratislava IV **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e

V konaní o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 4 C 175/2009, podal žalovaný návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava IV. Návrh odôvodnil tým, že žalobkyňa a jej rodina, zrejme z dôvodu „určitých prepojení“ na zamestnancov miestne príslušného súdu, sa nevhodne správajú k (navrhovaným) svedkom, narúšajú susedské vzťahy a spôsobujú škodu na majetku žalovaného, pričom miestne príslušný súd túto situáciu nerieši. Napriek žiadosti žalovaného doposiaľ tiež nepreveril nepresnosti žaloby, ani nevyzval žalobkyňu na predloženie konkrétnych listinných dôkazov. Na Okresnom súde Bratislava IV, ktorý je pre žalovaného dostupnejší z hľadiska jeho veku a zdravotného stavu, by sa konanie viedlo hospodárnejšie, a „po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie.“

Podľa § 12 ods. 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) možno vec prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý

je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Brezno) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Bratislava IV). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (Čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 12 ods. 2 O.s.p. do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov účastníkov na oboch procesných stranách, pričom na pomery účastníka, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatných účastníkov konania. Pri delegácii z dôvodu vhodnosti treba vždy vziať na zreteľ aj predmet konania a to, či sa miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami O.s.p. o výlučnej miestnej príslušnosti; zákonodarca totiž úpravou výlučnej miestnej príslušnosti vyjadril zámer, aby sa konanie o určitých veciach neuskutočňovalo na súde, ktorého miestna príslušnosť by bola daná všeobecnými kritériami (§ 84 a nasl. O.s.p.) alebo by vyplývala z možnosti účastníka zvoliť si spomedzi dvoch miestne príslušných súdov (§ 87 O.s.p.), ale aby vec prejednal a rozhodol práve ten súd, ktorého príslušnosť zákon stanovil odlišne podľa osobitných kritérií, ktorým z hľadiska miestnej príslušnosti priznal prioritu.

Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu žalovaného vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade je predmetom konania určenie vlastníctva k nehnuteľnosti. Miestna príslušnosť v tejto veci sa riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o výlučnej miestnej príslušnosti, konkrétne § 88 ods. 1 písm. h/ O.s.p., podľa ktorého namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej. Ide teda o zákonom

vyjadrenú zásadu, aby vec prejednal a rozhodol súd, v obvode ktorého sa predmetné nehnuteľnosti nachádzajú. Preto dôvodom pre výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti môžu byť len také osobitné okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednaní vecí iným než príslušným súdom.

Návrh žalovaného z takých okolností nevychádza. Z jeho obsahu totiž vyplýva, že hlavným dôvodom navrhovanej delegácie veci je nespokojnosť žalovaného s činnosťou (či skôr s nečinnosťou) miestne príslušného súdu. Táto skutočnosť je ale pri posudzovaní existencie dôvodov pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti irelevantná. V prípade potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov po začatí konania má žalovaný možnosť využiť inštitút predbežného opatrenia (§ 102 O.s.p.). “Prepojenia” žalobkyne na zamestnancov miestne príslušného súdu žalovaný nijako nešpecifikoval, ak by však išlo o vzťahy zakladajúce dôvod vylúčenia sudcu (sudcov), resp. iných zamestnancov miestne príslušného súdu z prejednávania a rozhodovania veci (§ 14 a nasl. O.s.p.), nápravu možno dosiahnuť prostredníctvom námietky zaujatosti (§ 15a, § 17 O.s.p.). Zdravotný stav, vek a vzdialenosť bydliska od sídla miestne príslušného súdu, ktorými žalovaný svoj návrh tiež odôvodňuje, sú skôr bežnými okolnosťami sťažujúcimi účastníkom konania prístup k súdu; nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu bez ďalšieho vyhovieť. V týchto prípadoch slúži pre potreby výsluchu účastníkov (svedkov) dožiadanie (§ 39 O.s.p.), ktoré vzhľadom na opakovanú žiadosť žalovaného bude zrejme miestne príslušný súd v najbližšom čase aj realizovať (úprava na č.l. 207 spisu). Napokon je potrebné zohľadniť skutočnosť, že v prípade vyhovenia návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Bratislava IV by mohlo dôjsť k ťažkostiam (napr. k nárastu trov konania spojených s účasťou v konaní na tomto súde) na strane žalobkyne, čo by mohlo viesť k jej neprípustnému znevýhodneniu a tým k rozporu s daným zákonným stavom.

Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podstatné podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 12 ods. 2 O.s.p.; návrhu preto nevyhovet.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. októbra 2012

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková